

ภุตธาตุ ภุตธรรม

หลวงพ่อบุญสิทธิ์ ปุญญมากโร

เทศนา วันที่ ๒๒ มิ.ย. ๒๕๔๖

ฤดูกาลคือฤดูร้อนจะหมด จะหมดฤดูแล้วก็ใกล้เข้าสู่ฤดูฝน
ระหว่างความร้อนกับความเย็น ฝนมันก็เย็นน้ำ ร้อนมันก็ร้อน
แสงแดด ร้อนธาตุไฟ มันใกล้มันมาบรรจบกัน น้ำกับไฟ มันเป็น
ธาตุ มันเป็นธรรมเครื่องมีอยู่ในร่างกายของเรา เรียกว่าเป็น**ภุต**
ธาตุ ภุตธาตุนี้มันเป็นพวกตั้งอยู่เป็นภูเขาคือ ตั้งอยู่ในตัวของเราทุก
คน คือภูเขามันก็เป็นชื่อของดินของต้นไม้ห่อหุ้มนี้ แต่ว่าร่างกาย
ที่มันเป็นธาตุ มันเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวเรา มันจึงว่าภุตธาตุ เมื่อความ
เปลี่ยนแปลงหรือว่าการเป็นอยู่หรือการทรงไว้ซึ่งสภาพคือความ
ร้อน ความเย็นอย่างนี้ เช่นนั้นธาตุคือธรรม หรือว่าทรงตัวของ
เราไว้ มีอยู่ในร่างกายของตัวเรา ท่านจึงเรียกว่าภุตธาตุ มัน
ตั้งอยู่เหมือนตัวภูเขา แล้วมันก็มีอยู่ในตัวของเรา แล้วมันมีครบ
มีทั้ง ๔ ธาตุ คือมีน้ำ มีไฟ แล้วก็มีดิน มีลม นั่นมันเป็นธาตุเป็น
ธรรมที่มีอยู่กับร่างกายของคนเรา แล้วก็มีอยู่กับพื้นโลกที่เรา

อาศัยอยู่เนี่ย มันก็ติดกันอยู่กับตัวเรา เวลามันมีอาการ มัน
หมุนเวียน มันกระทบ มันก็เกิดอาการขึ้น อย่างที่ว่ามันทำให้
หนาวก็ได้ ทำให้ร้อนก็ได้

เหตุที่นั่น**ธาตุธรรม**คือสิ่งที่ปฏิบัติแล้วก็เป็นเครื่องทรงอยู่ ทรง
อยู่ซึ่งสภาพตามสิ่งที่มีอยู่ในโลกในตัวเรานั้นนะ คำว่า ธาตุ
แปลว่าทรงไว้ซึ่งธรรม ถ้าเรามากำหนดเอาร่างกายของเรา มา
ปฏิบัติตัวของเรา แล้วก็เราปฏิบัติตามธรรมะ ตามอุดมคติ ตามข้อ
วัตรอย่างนี้ แต่ทว่าเรามาทำธรรมะสิ่งที่มีในตัวเราให้เกิดความรู้
ขึ้นมาในร่างกายในจิตของเราให้รู้จัก รู้จักว่ามันมีที่มา สิ่งในตัว
เราได้มานี้ แล้วสิ่งต่างๆที่เราได้อยู่ ได้อาศัยอยู่ทุกวันนี้ มันก็มา
จากธรรม จากการปฏิบัติ แล้วการปฏิบัตินั้น มันก็ต้องได้รับการ
ฝึกสอนอบรม คือการที่ท่านให้คำแนะนำหรือให้กรรมฐาน ให้
อุบายเพื่อจะปฏิบัติร่างกาย ปฏิบัติธรรมที่มีอยู่ในตัวเราให้มัน
เกิดขึ้นให้มันรู้ปรากฏขึ้นมาอย่างนี้

แต่ว่าเรารู้ธรรมดามาแต่เกิด มันไม่ใช่มันไม่รู้ แต่เรารู้ไป
ตามธาตุต่างๆที่นี้ เราไม่ได้รู้จักแท้ ไม่ได้รู้จักป้องกันรักษาอย่าง

นี่ ก็เรื่องคำสอนตามพระพุทธศาสนา คือสอนเรื่องปฏิบัติ คือ
สอนกันสอนแก่สิ่งที่เราเข้าใจผิด ทำผิดมาก่อนแล้วก็ได้เป็นนิสัย
เป็นอุปนิสัยเป็นปัจจัยที่จำมาที่ทรงความรู้มา มันเป็นฝ่ายกิเลส
ฝ่ายสิ่งที่ไม่ดีอย่างนี้นะ ส่วนการปฏิบัติท่านก็สอนให้เราแก้ไข
เราขัดขุดชำระออกจากจิตของเรา เรียกว่าผลของการปฏิบัติมัน
เป็นการแก้ การเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่ผิดมา การทำผิดมา คำพูด
ผิดมา ความคิดผิดมาก่อน มันมีที่มาอย่างนี้ ดังนั้นการที่เรามาสู้
รูป สู้ร่างกายเรานี่ มันมาจากความมืด และก็มาจากความ
กำหนัดยินดี มาจากความหลง มันทำให้เราได้มาเกิด อย่างคน
มาเกิดนี้ เราเกิด คนอื่นมาเกิดมันก็มาทางเดียวกัน มาที่
เดียวกันอย่างนั้นแหละ

แต่ความแตกต่างจากที่มาที่เกิดนะนะ จากการปฏิบัติมา
อบรมมาอย่างนี้นะ อย่างที่เรานับมา เริ่มต้นจากที่เราเกิดในชาติ
ปัจจุบันนี้ เกิดจากพ่อแม่แต่ละคนอย่างนี้ อันนั้นคือเราเริ่มต้น
แต่ส่วนที่มันยาวต่อไปเบื้องหลังนั้นแน่ะ จึงเป็นชาติก่อนชาติที่
ล่วงมานะ เราไม่ต้องเอามานับมาต่อ มันมีมาก่อนแล้ว แล้วมันก็

เปลี่ยนแปลงไปอย่างนี้แหละ เหมือนกับเรานับผลการปฏิบัติ
อย่างเราปลูกพืชผลประจำปี อย่างที่ว่าเราปลูกข้าวอย่างนี้ เป็น
พืชประจำปีของคนเราแต่ส่วนปีก่อนๆไปเราก็ไม่นับแต่เราก็ได้
พืชได้พันธุ์มาจากปีก่อนนั้นแหละ ได้เชื้อได้ข้าวปลูกมา มันถึงได้
เอาหวานมาปลูกมาทำปักดำได้ ถ้ามันไม่มีเชื้อมีพันธุ์มาจากเก่า
มันก็ไม่มีที่จะมาเพาะ

แต่ว่าที่เราจะนับการปฏิบัติ เราก็นับปี นับเริ่มต้นอย่างนี้
อย่างที่ว่าตามพระพุทธศาสนาท่านก็นับ ต้นปี นับฤดูฝนอย่างนี้
เป็นต้นปีของพระพุทธศาสนา อย่างที่ว่าพระพุทธเจ้าของเรา
อุบัติขึ้นมาในโลก นับตั้งแต่ท่านได้ตรัสรู้เป็นพระศาสดา เป็น
พระสัมมาสัมพุทธเจ้านะนี้ ก็นับตั้งแต่นั้นมาก็ ๔๕ พรรษาอย่าง
นี้ ท่านก็นับกันอย่างนั้น คือนับปี นับพรรษา นับกาลเวลาของ
ฤดู ก็เหมือนอย่างที่เราอยู่ปัจจุบันนี้ มันก็เป็นฤดูที่จะมาชนกัน
มาต่อกัน คือร้อนกับฝน น้ำกับไฟ อย่างนี้มันจะต่อ มันก็มีการ
กระทบ มีดินฟ้าอากาศที่ให้เราได้สัมผัส มันก็จะร้อนๆ มันก็จะมี
อาการรบกวนทำให้ร่างกายของเรานี้ได้รับความรู้สึก มันก็เป็น

สิ่งที่เกี่ยวกับว่าภูตธาตุที่มีในตัวเราคือสิ่งที่มีเชื้อที่มีในร่างกาย
เรา ถ้าตัวเราไม่มีธาตุมีภู มีที่ตั้งมีภูมีรับอย่างนี้ มันก็ไม่วู้ ถ้า
อย่างคนตายอย่างนี้ ธาตุมันดับ ธาตุมันไม่รับไม่ทำงาน มันไม่วู้
แล้วว่าดินฟ้าอากาศของฤดูกาลโลกมันจะเป็นอย่างไร มันก็ไม่วู้
แต่มันรู้ได้ก็เพราะว่าจิตเรามีธาตุในตัวของเรายังครบถ้วน ยัง
ทำงานอยู่ มันก็จะรับรู้แหละที่นี้ ที่นี้จิตของเรารู้ไปตามอาการ
ของมัน บางทีเราก็มีความคิดเกิดอารมณ์ขึ้นว่ามันไม่พอดี แล้ว
มันไม่พอเหมาะกับความต้องการของจิตเราอย่างนี้ บางทีมัน
ร้อน มันแห้งออก มันเหนียวตัว มันอะไร มันมีประจำเป็นภูต
ธาตุ เป็นภูตธรรมที่มีประจำโลกมานาน

เช่นนั้นพระพุทธเจ้าท่านก็อนุญาตหลักพระวินัยไว้อย่างนั้น
อย่างที่ว่า ๑๕ วันจากท้ายฤดูร้อน ๑๕ วันก่อนฤดูฝน รวมกัน
แล้วเป็นหนึ่งเดือน ก็เป็นอากาศที่ไม่ค่อยดีเพราะมีผลกระทบ
จะทำให้ร้อนๆหนาวๆ ทำให้ร่างกายมีเหงื่อไคลไหล ท่านก็ทรง
อนุญาตให้ ถ้ามีศรัทธาของทายก ทายิกาถวายผ้าอาบน้ำฝน ซึ่ง
เป็นผ้าที่สำหรับใช้ในฤดูฝน หรือนอกนั้นถ้าเราไม่มีที่จะได้มา

เรารู้จักว่าผู้คนมีศรัทธาอยากทำบุญ ท่านก็จะปรารภให้เขาารู้สึก
เกิดศรัทธามีสติระลึกขึ้นว่าตอนนี้ใกล้จะถึงฤดูฝน เขาก็จะนึกได้
ทีนี้ เขาก็จะถวายเป็นผ้าอาบน้ำฝนอย่างนี้ บางวัดก็ปฏิบัติกันมา
เป็นกิจเป็นประจําแน่นหนาละ ศรัทธาบางที่บางกลุ่มเขาก็รวมกัน
ทำอย่างนี้ เขาทำทุกปี แต่ของที่เรานี้ เราไม่ได้รวมกันทำมา เรา
ทำอย่างอื่น เราถวายเป็นผ้าออกพรรษา ส่วนผ้าอาบน้ำฝนนี้
ที่อื่นเขานำมาถวายเป็นผ้าอาบน้ำฝนอย่างนี้ อย่างทางอำเภอ
ฝางเขานำมาทำประจําเป็นสิบๆปี ถึงเวลาเค้าก็จะมาถวายเป็น
ผ้าอาบน้ำฝนอย่างนี้ อันนั้นเป็นกาลทาน คือเป็นการให้ทานตาม
กาลตามฤดูนั้นแหละ ก็พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ถวายเป็นผ้า
เราถวายเป็นนอกฤดูก็ได้ มันก็ไม่ผิดอะไร มันก็เป็นบุญ

แต่คนเราถ้าทำถูกต้อง ตามฤดู มันก็จะเป็นคุณเป็น
ประโยชน์กว่า คือมันได้ใช้ตามเหตุการณ์สถานที่ อย่างที่ว่าฤดูที่
มันร้อนมันแห้งอะไร ผ้ามันก็เปื้อนง่าย ก็ได้ใช้ทีนี้
ผลัดเปลี่ยนนุ่ง ท่านจึงทรงอนุญาตให้ใช้ไปก่อน คือ**พินทุ**
อธิษฐานใช้เป็นชื่ออื่นก่อน ภายในหนึ่งเดือนก่อนฤดูฝน พอถึง

ฤดูฝนท่านก็ให้อริษฐานเป็นชื่อผ้าอาบน้ำฝนเพราะว่าเป็นฤดูที่
ถึงแล้ว เพราะพระองค์ทรงเห็นโลกที่มันเป็นธรรม เป็นภุตธาตุ
ภุตธรรมที่มีอยู่มานาน ถึงรอบปีซึ่งเป็นการนับรอบนับอายุของ
คนนั้นแหละท่านก็นับแหละที่นี้ อย่างที่เรา นับมาอย่างนี้
เข้าพรรษา ออกพรรษา ก่อนเข้าพรรษา หลังออกพรรษาอย่างนี้
เรารู้กัน แล้วก็การศรัทธาญาติโยม ทายก ทายิกา เคঁาก็ทำไป
ตามกาลแหละที่นี้ คือให้ท่านถวายทานตามกาล ก็เป็นการบำรุง
พระพุทธศาสนา ถวายเครื่องใช้ปัจจัยไว้ในพระพุทธศาสนา แต่
ว่ามันก็มีครบทั้ง ๔ อย่างนั้นแหละ อย่างที่ว่าผ้า ถ้าเป็นผ้าอาบน้ำ
ฝนก็ถวายฤดูฝน อันนั้นประเภทผ้า อย่างอาหารนี้เราทำเป็น
ประจำอยู่ แล้วก็ที่อยู่อาศัยเสนาสนะ เราก็มียู่แล้ว แต่เราก็มี
การปฏิบัติ มีวัดมีวินัยเกี่ยวกับการปฏิบัติรักษาเสนาสนะ และ
นอกนั้นก็มีศรัทธา มีทายก ทายิกาเคঁาปรารถนาบุญเคঁาก็ร่วม
สร้าง บางทีก็ร่วมซ่อม เพื่อให้มันได้อยู่อาศัย พวกเครื่องรักษา
หยุดยาอย่างนี้ เราก็ต้องมีไว้ เตรียมไว้ทุกอย่างแหละที่นี้

เพราะว่าการเข้าอยู่ฤดูฝนก็เป็นฤดูที่ไม่สะดวกกับการจะ
แสวงหาจะทำอะไร

สำหรับในฤดูฟ้าฝนตกน่ะ ท่านก็จัดก็เตรียมไว้ แล้วก็ทำเป็น
กิจวัตร แล้วก็ป็นข้อปฏิบัติสำหรับผู้ท่านรู้จักกาลรู้จักเวลาอย่าง
นี้ ก็ทำได้ ในธรรมวินัยท่านก็วางไว้อธิบายไว้ เรื่องพิธีเข้าพรรษา
ภาวนาออกพรรษาอย่างนี้ ท่านก็วางไว้ให้เราได้เข้าใจ อันนี้เป็น
ธรรมที่ปฏิบัติสำหรับตัวของเรา เป็นภูตธรรม ภูตธาตุที่เรา
จะต้องปฏิบัติแล้วเป็นข้อวัตรเป็นศีลหละที่นี้ แล้วก็ป็นข้อศึกษา
ข้อปฏิบัติเป็นกิจภาวนาของพุทธบริษัทด้วย อย่างที่ว่าญาติโยม
อย่างนี้ไม่ได้ถือเพศบวชเหลืองอย่างพระแต่ก็ถือข้อปฏิบัติครบ
๔ เหมือนกันอย่างนี้ อย่างผ้า อย่างอาหาร อย่างที่อยู่พักอาศัย
ยารักษาโรคภัยก็ต้องมีเหมือนกัน ถ้าเราขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง
มันก็เกิดความลำบากขึ้น แต่ถ้าเรามี เราเตรียมไว้ เกิดมันมีอะไร
ต้องการจำเป็นมาอย่างนี้ มันก็ไม่เดือดร้อน ที่อยู่อาศัยก็
เหมือนกันนะ เราซ่อมเรารักษาไว้ดี มันก็ไม่ลำบากเรื่องถึงเวลา

ถึงฤดูอย่างนี้นะ แล้วก็เป็นการรักษาพวกวัตถุที่อยู่อาศัยของผู้ปฏิบัติด้วย คือมันเป็นศีล เป็นสิกขาบทให้เราได้ปฏิบัติทีนี้

อย่างกุฏิอย่างนี้ มันก็ไม่ใช้กุฏิส่วนตัว มันเป็นกุฏิสงฆ์ เราอยู่ที่ไหนหลังไหน เราก็ต้องเข้าใจว่าเป็นของเราเอง ถ้าเรามีสิทธิ์ที่จะอยู่จะรักษาจะต้องปฏิบัติจะต้องดูแลอะไรให้มันดีอย่างนี้นะ มันถึงจะไม่มีหนี้มีบาป แล้วก็ถูกต้องตามพระวินัยด้วย ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติ ไม่มีความคิดนึก ไม่มีปัญญาที่จะสอดส่องมองไป แล้วก็ไม่ได้ดูแลๆ ตัวเรา ที่ของเราแหละทีนี้ ถ้าเราคิดนอกคิด เป็นที่อื่นไปแหละก็ ว่าไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ที่ของเรา เราเพียงแต่อาศัยชั่วคราวะ มันไม่ใช่แหละทีนี้ มันเป็น...พระพุทธศาสนานี้เป็นอันหนึ่งอันเดียวหมด ถ้าเราไม่เข้าใจไม่ปฏิบัติไม่รักษา ความผิดก็อยู่ที่เราแหละทีนี้ เพราะว่าในวินัยของพระก็มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจัย ๔ เท่านั้นแหละทีนี้ ถ้าเราเกิดประมาท เกิดไม่ใส่ใจแก้ไขอะไร มันก็ความผิดก็เป็นเรื่องของเราเอง เราไม่มีผาติกรรมการตอบแทนอย่างนี้ อย่างถ้าว่าคนก็ 모르จักคุณของเครื่องใช้ปัจจัยอะไรต่างๆ คือใช้อยู่แต่ไม่ได้รู้จักคุณค่า ไม่รู้จัก

ที่มา ไม่รู้จักแผ่เมตตาตอบสนองอย่างนี้ ถ้าว่าตามภาษาโลก
เค้าก็ว่า เป็นคนที่หลบหลู่บุญคุณ เป็นคนเนรคุณ เป็นคน
อกตัญญู เค้าก็ว่าได้หลายอย่างแหละที่นี้

แต่ถ้าเราปฏิบัติถูกปฏิบัติดี มันก็มีแต่ผลดี มีแต่ความดี มี
แต่ปัญญาที่จะเกิดมาให้เราเกิดความดีความรู้ความฉลาดขึ้นมา
หมดที่นี้ แล้วก็ติดตัวเราไป เราอยู่ที่ไหน ไม่ใช่...เราพระปฏิบัติ
ไม่ใช่เราจะอยู่ยาวตลอดชีวิตแหละที่นี้ เราก็จะต้องมีกิจโน้นกิจนี้
เราจะไปพักที่ชั่วคราว ไปทุกหนทุกแห่งอย่างนี้แหละ มันก็คือวัด
เป็นศีลติดตัวแหละที่นี้ไป ถ้าเราปฏิบัติ เราเข้าใจ เราวินิจฉัยอย่าง
นี้ ไปอยู่ที่ไหนมันก็ติดตัวเราไป มันติดไป มันเป็นความดี มันเป็น
ทรัพย์ภายใน มันเป็นความดีที่เห็นด้วยใจท่านว่านะ ฉะนั้นเรา
เคยพูดอยู่เสมอ เราเคยสอนอยู่เสมอว่า ศีลที่เราสมาทานศึกษา
เราปฏิบัติ เราฟังกันอยู่ อย่างพระปาติโมกข์อย่างนี้ เป็น
สิกขาบทเป็นหัวข้อ เป็นหัวข้อห้ามไม่ให้เราล่วงเกินทำผิดอย่างนี้
แหละ อันนั้นแหละเป็นศีล เป็นศีลตามข้อ ตามสิกขาบท อันนั้น
เป็นศีลรักษาตำรา รักษาตามเหตุการณ์ตามสถานที่

แต่ส่วนศีลที่ปฏิบัติ ศีลที่เกิดจากจิต มันเป็นศีลที่ได้จากการปฏิบัติ อย่างที่เรียกว่าศีลปะอย่างนี้ อันนั้นเรียกว่ามันเป็นผลของศีลภายนอก มันเข้าไปเกิดไปมีในใจที่นี้ มันเป็นศีลปะไป คือเป็นศีลที่ปฏิบัติ แล้วเป็นศีลที่ฉลาด อย่างที่เป็น ศ ศาลา ล ลิง ป ปลานั้น มันเป็นศีลปะ มันเป็นตัวหนังสือที่แตกต่างกันและมีความหมาย แต่ศีลธรรมดาเรียกว่า ส เสือ รักษาสิกขาบท อันนั้นเป็นการกันความชั่วเสียภายนอก ถ้าเรามีอย่างหนึ่งแต่เราขาดอย่างหนึ่งเราก็ไม่สมบูรณ์นะที่นี้ เราก็รู้แต่สิกขาบท ปาติโมกข์ ข้อนั้นข้อนี้ บางทีก็ยังไม่รู้ความหมายอีกนะ แล้วยังไม่มีศีลปะด้วย เราก็เป็นคนยากจนบกพร่อง ฉะนั้นคนที่มศีลปะนั้นแหละ เป็นคนที่มีบารมี มีทรัพย์ในตัว ไปที่ไหนก็มีคามดี อย่างที่เราเห็นว่าถ้าคนมีศีลปะเป็นช่างทำ ช่างคิดได้ ออกแบบได้ แต่เป็นชาวบ้านก็เป็นคนดี จะเป็นพระเณรก็เป็นคนดี เพราะเค้าไปอยู่ที่ไหนเค้าก็ทำความดีความเจริญความประดับสถานที่ ถึงว่ามันมีค่ากว่ากันแหละที่นี้ ไม่ใช่ศีลธรรมดา มีศีลปะ

ศิลปะจะเกิดขึ้นได้ก็เกิดจากการปฏิบัติ จากการภาวนา
จากการดูร่างกายฝึกจิตอะไรต่ออะไรแหละทีนี้ ฝึกทำฝึกจิตทุก
อย่างแหละทีนี้ การคิดการแต่งการดัดแปลงต่างๆมันเกิดจาก
ศิลปะทั้งนั้นคือเกิดจากการปฏิบัติ คือเราเห็นแล้วว่า สิ่งที่อยู่กับ
ที่ กับตัวเรา สิ่งที่อยู่ใกล้กับตัวเรา เราเห็น อย่างร่างกายเราอย่างนี้
เราก็ต้องแก้ไข ต้องเป็นเจ้าของ ต้องดูแลอดแหละทีนี้ ไม่ว่าถึง
วัตถุที่อยู่อาศัยข้างนอกหรือคือตัวเรานี่เข้าปฏิบัติ เพราะ
นอกนั้นเรายังแผ่ขยายไปวงกว้างถึงกฎถึงวัดถึงสถานที่ บางที่
บางส่วนเราก็ดูไม่ทั่วถึง อย่างที่ว่าเราดูเฉพาะในที่ของเรา ถ้าเรา
ไม่ได้มองกว้างไม่ได้พิจารณารอบไป เราไม่ได้รู้เรื่องราว ภูตกรรม
ภูตธาตุอะไรมันอยู่กับเราอย่างไร เราไม่เข้าใจ เราก็คับแคบ
เหมือนกับเราทอดตาลงเฉพาะตัวเราก็เห็น แต่ถ้าเรามองตา
สูงขึ้นไป เรามองไกลไปก็เห็นแหละทีนี้

ดังนั้นการที่เราพูดถึงเมตตา ก็เหมือนเป็นความรู้ที่เรามอง
ไป แต่มันไม่ใช่ตาเราเห็น อย่างที่เราเห็นวัตถุเห็นสถานที่อย่าง
นั้น จิตเรามองไป เราก็จะเห็นแหละทีนี้ เห็นความกว้าง ความ

เกี่ยวข้องกับสัตว์กับบุคคลกับสถานที่กับวัตถุที่จะต้องมีสำหรับ
เป็นเครื่องอยู่อาศัยเป็นปัจจัยและก็เป็นเครื่องที่ให้เราได้ปฏิบัติที่
เกิดศีลภายใน ให้เกิดศีลปะชัณ เกิดศีลปะมณก็เป็นสิ่งที่เกิดจาก
ร่างกายที่เราปฏิบัติเราฝึก เราทำให้กายของเราได้เกิดผลขึ้นมา
มากน้อยอะไรต่างๆนี้ ก็แล้วแต่ที่เราจะปฏิบัติให้เกิดขึ้น เรารู้
แหละที่นี่ เพราะศีลมันก็จะมีคู่อย่างนี้ มันจะมีศีลสิกขาบทรักษา
นอกนั้นก็มีศีลที่ภายใน ศีลที่เกิดจากจิต ศีลปะที่มันเกิดมา มันก็
จะเป็นบ่อทรัพย์ เหตุนี้ท่านจึงพูดว่าศีลปะนั้นเป็นเงินเป็น
ทรัพย์เป็นเครื่องประดับหรือเป็นเครื่องสำหรับกับผู้ที่ไปทางไกล ผู้
ที่จะมีชีวิตเป็นไปอยู่ เมื่อมีศีลปะแล้วก็เป็นคนมีทรัพย์ร่ำรวยเป็น
คนที่มีความดีเหลือล้นจะไปอยู่ที่ไหน ก็มีขึ้นด้วยทรัพย์บันดาล
ขึ้นมา ทำขึ้นมา รวบรวมขึ้นมาอย่างนี้ เหตุนี้จึงว่าเป็น
เครื่องประดับ ต่อเมื่อเราไปเคลื่อนที่ย้ายไปไหนมันก็ตามเราไป
ท่านจึงว่าเป็นเงินเป็นทรัพย์ไปสำหรับยามเมื่อเราไปตกถิ่น
กันดาลลำบากไกล ยามเราทุกข์ยากจน เราก็เรียกมาใช้ เราก็
เอามาใช้ตอนนั้นแหละที่นี่ ท่านจึงว่ามันเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง เป็น

ทรัพย์ภายในอันเกิดจากจิตใจที่ปฏิบัติ แล้วก็อันสงสไปจากศีล
ที่รักษา แล้วก็ไปจากปัจจัยที่พระพุทธเจ้าให้เราเอาไปพิจารณา
อย่างอาหารธาตุต่างๆที่เราพิจารณา มันก็เป็นเครื่องบำรุง
เครื่องอยู่ของเรา มันก็เป็นเครื่องประกอบร่างกายของเรา อย่าง
พวกเสนาสนะ พวกผ้า พวกยาต่างๆ มันก็ช่วยร่างกายชีวิตของ
เรา

ดังนั้นภุตธาตุ ภูตธรรม สิ่งที่มีประจำตัวของเราแล้วก็มาเป็น
รูปของศีล แล้วก็มาเป็นศีลปะ เราเอามาฝึกปฏิบัติให้เกิดขึ้นมา
ด้วยสติปัญญาของเราเอง เราฝึกเราคิดแล้วผล...เหตุผลที่ได้ไป
ก็ไปจากปัจจัย ๔ หละที่นี้ ที่เราอาศัยฉัน กินอิ่ม มีความคิด พอ
กินอิ่มมีความคิดแล้วก็ต้องคิดว่าจะทำอะไรต่อ เรื่องที่จะให้
เกิดผลเกิดทรัพย์ แต่พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้เน้นได้บังคับให้เรา
ไปทำวัตร ทำการงานอะไรเพื่อให้เป็นผลภายนอก คือท่านมุ่งให้
ปฏิบัติ ให้ทำกิจทำกรรมฐานอย่างนี้กับตัวเรา แต่เรื่องที่เป็น
ภายนอกมันเป็นสิ่งที่ยังออกมาจากตัวเราก่อน ถ้าเราทำตัวเราเป็น

แล้ว ภายนอกมันไม่ต้องไปคิดไปแต่งหละที่นี้ ถ้าทำจิตทำตัวเรา
ไม่เป็นนี้ เราจะไปภายนอกก็ไม่เป็นเพราะว่ามันปิดที่

มันเหมือนต้นไม้อย่างนี้ มันไม่ได้เกิดจากเปลือกมัน มันเกิด
จากเมล็ด มันต้องงอกจากเมล็ด ดังนั้นเราต้องมาปลูกที่จิตเราที่นี้
ปลูกให้มันเกิด บางทีสิ่งที่มันห่อหุ้มเมล็ดเชื่อมมัน พวกกิเลส มันห่อ
หนา มันไม่ให้เราออกได้หละที่นี้ มันปิดมิดเลย มันไม่ให้เราคิด
ออก บางทีเราเดินเหยียบบ่่า บางทีเรามองตาเห็นแต่เราคิดไม่
ออก มันก็ไม่มีไม่เป็นสิ่งเหล่านั้น มันไม่รับรู้กับสติปัญญาของ
เราไม่ไปเก็บไปหามาหละที่นี้ มันก็ไม่มี นี่นะมันจะมี มันก็จาก
ที่ว่าเราทำข้างในมา เราแก้ไข เราใช้การอบ อย่างเม็ดพืชพันธุ์
มันจะงอกจะเกิดมันก็เกิดจากการอบ การกระเทาะกระแทะ
ออกมา นี่ถ้าเราไม่ทำนี้ มันหุ้ม ความปิดบัง ความเหนียว
ความเห็นลำบาก ร่างกายมันมีอาการขึ้นมา เราก็อยู่แค่นั้นหละ
ที่นี้

อย่างที่ว่าความสุขของโลก ความสุขของร่างกายก็ได้กินอิม
นอนหลับ ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน เราก็มีความสุขที่ไม่ต้องคิด

อะไรต้องแก้ไขอะไรแล้ว แต่สิ่งที่ปฏิบัติ สิ่งที่เราจะฝึกจะทำนั้น
มากกว่านั้น ลึกลึกกว่านั้นเยอะแยะไป ไม่ใช่ธรรมดาแค่นั้น เหตุ
นั้นความสุขที่เกิดจากอามิสมันเป็นความสุขที่อยู่ได้ขณะระยะ
อย่างรสชาติอย่างนี้มันก็ผ่านลิ้นเราแป๊บหนึ่ง ตาที่มันได้อาหาร
รูปมันก็แป๊บหนึ่ง ทุกอย่างหละที่นี้ มันให้ความสัมผัสรู้สึกนิด
เดียว มันไม่ได้จมในจิต มันก็ยังหิวโหย และยังแสวงหา ถ้ามัน
จมมันมีสติปัญญา มีศิลปะมีความดีในจิตนะ มันก็ไม่จำเป็นที่นี้
ถึงเราจะกินจะจุ่มไม่จุ่มอะไรต่างๆมันก็รู้ว่าไม่ใช่ความสุขอยู่ที่
กายที่ภายนอกหละที่นี้ มันอยู่ที่จิต อยู่ที่จิตของเรามันรู้จักสงบ
รู้จักจม

ส่วนร่างกายที่มันเป็นธาตุ ภูตธรรมมันก็เป็นการปฏิบัติ
หละที่นี้ มันเรียกร้องมันบอกให้เรารู้ให้เราแก้ ถ้าเราว่าไปตาม
กิเลสมันก็เพิ่มหละที่นี้ เราก็เสริมมัน เราก็แต่งให้มันเมามัน
เรียกว่ามันไม่ใช่ความสงบสบาย ดังนั้นเราต้องรู้จักว่าธาตุ
ภูตธรรม สิ่งที่เราได้เราได้เนี่ยแหละ หรือโลกที่เราอาศัยอยู่อย่างนี้
แหละ อาการของธรรมของธาตุที่กระทบกระทั่งนอนอยู่มันเป็น

เครื่องสอนให้เราพิจารณา ให้เกิดสติปัญญาว่าที่มาที่ไปเหตุผล
ต้นปลายอย่างไร เราต้องตามไปดูไปรู้มัน แล้วเราจะแก้อย่างไร
ตรงที่มันติดขัดอยู่ตรงที่ไหน เราจะรู้จักหละที่นี้เพราะว่ามันมี
พร้อมอยู่ในร่างกายของเราครบถ้วน ถึงว่าภูตธาตุ ภูตธรรมมัน
ทำให้เราเป็นเจ้าของที่นี้

ฉะนั้นส่วนที่อยู่ภายนอกเราท่านเรียกว่า มหาภูตรูป ภูตธาตุ
ภูตรูป ว่าเป็นอาหารนี้เป็นส่วนกว้างใหญ่ อย่างที่นอกจากตัว
ร่างกายของเราออกไป มันก็เป็นอันเดียวกันหละที่นี้ ถ้าว่าข้าง
นอกส่วนกว้างมันเป็นอย่างนี้ แล้วตัวเรามันก็เป็นสิ่งที่สืบที่ทรงที่
เกี่ยวข้องกัน มันก็เป็นหละที่นี้ เราก็รู้จักที่นี้ นอกจากจะต้องทำ
ให้มันไม่ทรمانไม่ทำให้เรา...บังคับให้เราไปทำชั่วทำผิดทำ
บาป เราก็จะมีความรู้ห้ามว่าเป็นศีล เป็นข้อปฏิบัติเป็นสิกขาบท
เป็นไตรสิกขาขึ้นมาในจิตของเราที่นี้ นอกนั้นจิตของเราสงบ ไม่
หวั่นไหว ไม่ดิ้นรน มันก็เกิดเป็นสมาธิขึ้นมาในจิตของเราหละ
เรารู้ว่าอาการของมันเป็นให้เรารู้เราเห็น เราก็ดูเข้ามาที่จิต ผีก
จิตของเราให้มันเกิดความสงบขึ้นมา มันก็จะรู้กันหละที่นี้ สิ่ง

มันไม่สงบกับสิ่งที่สงบมันก็จะต่างกัน มันก็เรียกว่าทำสมาธิ มี
คุณสมาธิเกิดขึ้นแล้ว อารมณ์อะไรมันจะกระทบมันจะเกิดมันก็จะ
รู้จักและรู้ได้ด้วย และนอกนั้นปัญญาเราก็เอามาฝึกมาทำให้
เกิดให้มีขึ้น เอามาดู เอามาพิจารณา เอามาปฏิบัติหละทีนี้

คือเรื่องรูป เรื่องภุตธาตุ ภูตธรรมอะไรต่างๆ ที่มันเป็นเครื่อง
ทรงเครื่องสอนเราเนี่ยเอามา สอน สิ่งที่แสดงอยู่ในธาตุในร่างกาย
เรา มันก็เป็นการสอนทีนี้ มันเป็นสอนจิตสอนความรู้สอนเจ้าของ
ผู้อยู่อาศัยนี้ เจ้าของร่างกายเราเนี่ยให้มันรู้จัก แต่รู้จักแต่อาการ
ของรูปของความไม่สงบอย่างนั้น มันก็ไม่มีเครื่องแก้ไข มันก็
ทุกข์ แต่เราปฏิบัติรู้จักแก้อาการสิ่งที่มันไม่ดีที่มันเกิดขึ้น มันก็
เป็นความดีทางธรรมทางปฏิบัติของเราทีนี้ คือมันแก้สิ่งที่ไม่ดี
การที่ไม่ดี ห้ามตัวเราได้ เราไม่ปล่อยไปให้มันลวงเกินให้มัน
ผิด อย่างศีลนี้ก็เหมือนกันนะ เราก็รู้ข้อมันดี เราสมาทานเป็น
ประจำก็รู้ เราก็กั้นไว้ทีนี้ ไม่ให้มันข้ามมันลวงมันเกินไป

เหตุนี้การที่เราฝึกปฏิบัติฝึกจิตอย่างเดียวนี เราก็ได้ครบ
หมดหละ อย่างที่ว่าไตรสิกขา อย่างที่ว่าศีลรักษา ศิลปะ ก็

เกิดขึ้นหมด ถ้าเราทำให้มันเข้าใจจิต ถูกจิต ถูกภุมิธรรม ภุมิรู้แล้ว
ได้ มันเกิดเพราะมันเป็นทางที่เจริญ มันเป็นทางที่สว่าง มัน
เกิดขึ้นก็จะเห็น เห็นความแตกต่างอย่างคนที่จากทางบ้านทาง
ชมราวาสอย่างนี้ ก็จะแตกต่างว่าเราอยู่บ้าน เรามาอยู่ที่ปฏิบัติ
เราเป็นชมราวาสเรามาบวช เราบวชใหม่บวชเก่าเรารู้แหละที่นี่...
ความแตกต่าง ถ้าเราไม่รู้ไม่สังเกต มันก็เหมือนกับว่าเราปฏิบัติ
หลงผิดมาตลอดแหละ เราไม่เคยได้ดีอะไรอย่างนี้ เราไม่มีความ
ปีติ ไม่เกิดจิตสงบเป็นสมาธิเลย เราปฏิบัติมายาวนานอย่างนี้
มันไม่มีผลได้รับ อันนั้นคือการปฏิบัติ เราก็ผิด มันไม่มีอะไรดีขึ้น
อะไรอย่างนี้ ก็เหมือนคนทำกิจทำการทำปลูกอะไรต่างๆไม่เกิด
ไม่เป็นผลอะไรอย่างนี้ บางทีมันก็อยู่แค่นั้นมันไม่อยู่ไม่งาม มัน
ไม่ออกดอกออกผล มันก็ไม่คุ้ม อย่างนั้นถ้าเรารู้ก็ดูที่จิตเรา ดี
ที่ความดี ดูที่ความเปลี่ยนแปลงชีวิตของเรา ดูนิสัยของเรา เราดู
ได้ดี ไม่ต้องให้คนอื่นไปทักไปว่าแหละที่นี่ ถ้าเรารู้ดีถูกดี แล้วคน
อื่นเค้าก็มีตามีเหตุด้วย เค้ามีเครื่องวัดรู้หมดแหละที่นี่ เราไม่ไปถาม
เค้ารู้ได้ว่าเป็นคนดีจิตดีปฏิบัติดี นี่เรียกว่าเป็นภุมิธรรมที่เรา

จะต้องตั้ง จะต้องทำให้เกิดให้มีในตัวของเรา คือปฏิบัติให้มีขึ้น
สิ่งที่มีอยู่แล้ว เราก็มียังแต่ไม่เต็มที่ไม่เพียงพออย่างนี้ ก็ทำให้
สมบูรณ์ขึ้น เราก็เป็นผู้ไม่ยากจนหละทีนี้ และก็มีครบ มีทั้งนอก
ทั้งในสมบูรณ์ทั้งกายทั้งใจเลย เรามาเป็นผู้เดินไปตามมรรคผล
นิพพานของพระพุทธเจ้า

นี่เรียกว่าคำเตือนใจให้เราไปคิดพิจารณา ได้รู้จักว่าภุตธาตุ
ภุตธรรมที่มีอยู่ เป็นที่เราจะตั้งจะสร้างความดีขึ้นในใจของ
เรา เราก็เป็นผู้เจริญในศาสนา นี่เป็นธรรมะเตือนใจให้นำไป
พิจารณาก็จะเป็นผู้สงบรวมเย็นในศาสนา ขอยุติไว้เพียงเท่านี้

ที่มา: <https://youtu.be/skm09mss3oA>